

ИСПИТ ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 2

21. фебруар 2009.

Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба непрограмабилних калкулатора. Дозвољена је употреба само овога папира и једне вежбанке, који се морају заједно предати. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, уцртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)										КОЛОКВИЈУМ		
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име								
П1 П2 П3		/								УКУПНО ИСПИТ		
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ						ОЦЕНА
1	2	3	4	5	6	Укупно		1	2	УКУПНО ПОЕНА		

ПИТАЊА

1. Полазећи од Био-Саваровог закона за планарну контуру (тј. за копланарни систем), или од општег облика Био-Саваровог закона, одредити израз за магнетску индукцију у центру усамљене жичане контуре облика једнакоугаоног троугла дужине странице a . У контури постоји стална струја јачине I , а средина је вакуум. Скицирати контуру и означити референтни смер струје и смер вектора $\mathbf{B}$.

$\mathbf{B} =$

2. Правоугаона жичана контура, полупречника жице $a = 0,5 \text{ mm}$ (жица је кружног попречног пресека) и растојања између оса наспрамних страница контуре $d = 1 \text{ cm}$ и $l = 1 \text{ km}$ налази се у вакууму. Израчунати (а) спољашњу **индуктивност** контуре, (б) унутрашњу **индуктивност** контуре, ако су проводници од бакра ($\mu_{\text{Cu}} = \mu_0$, $\sigma_{\text{Cu}} = 56 \text{ MS/m}$). Занемарити ефекте крајева.

(а)

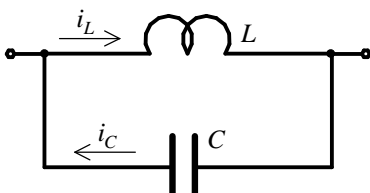
$L_e =$

(б)

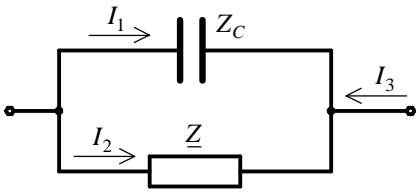
$L_i =$

3. Калем и кондензатор на слици везани су паралелно и укључени у коло простопериодичне струје учестаности $f = \frac{1}{4\pi\sqrt{LC}}$. Израчунати тренутну струју кондензатора у тренуцима када је тренутна струја калема $i_L = 60 \text{ mA}$, а према референтним смеровима означеним на слици.

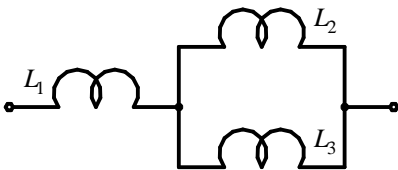
$i_C =$

4. У делу кола простопериодичне струје на слици позната је импеданса кондензатора, Z_C . Такође је познато да су ефективне вредности све три струје међусобно једнаке, $I_1 = I_2 = I_3$. Извести израз за комплексну импедансу пријемника.

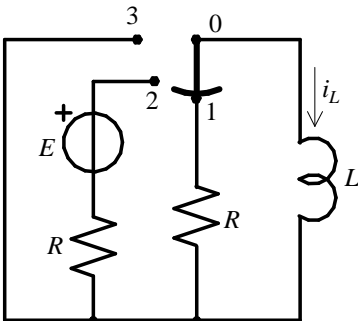
$$\underline{Z} =$$

5. За део кола простопериодичне струје учестаности $f = 50 \text{ Hz}$, приказан на слици, позната је укупна реактивна снага, $Q = 100 \text{ var}$. Израчунати максималну тренутну енергију калемова, $W_{L\max} = (W_{L1} + W_{L2} + W_{L3})_{\max}$.

$$W_{L\max} =$$

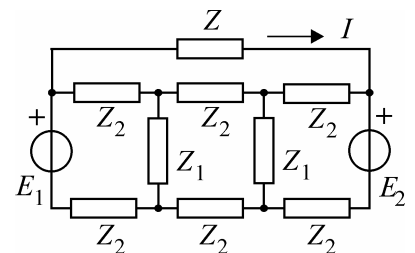
6. У колу са напонским генератором сталне емс, приказаном на слици, познато је $E = 10 \text{ V}$, $R = 10 \Omega$ и $L = 50 \mu\text{H}$. Преклопник је прво у положају 0-1 и успостављено је стационарно стање. У тренутку $t = 0$, преклопник се пребацује из положаја 0-1 у положај 0-2, а у тренутку $t_1 = 5 \mu\text{s}$ из положаја 0-2 у положај 0-3 у коме и остаје. Израчунати струју калема у тренутку $t_2 = 10 \mu\text{s}$.

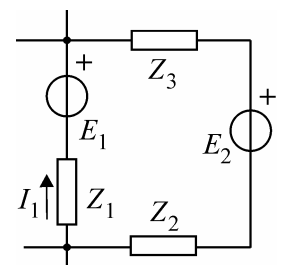
$$i_L(t_2) =$$

ЗАДАЦИ

1. У колу простопериодичне струје приказаном на слици су познате комплексне импедансе $\underline{Z}_1 = (40 - j20) \Omega$, $\underline{Z}_2 = (60 + j30) \Omega$ и ефективне вредности електромоторних сила $E_1 = E_2 = 54 \text{ V}$, а електромоторне силе су у противфази. Фактор снаге пријемника Z је $k = 0,8$. Израчунати импедансу Z , тако да у грани са њом ефективна вредност струје буде $I = \frac{9}{5\sqrt{34}} \text{ A}$.

2. За део кола простопериодичне струје приказан на слици позната је ефективна вредност $E_1 = 10\sqrt{2} \text{ V}$ и почетна фаза $\theta_1 = -\frac{\pi}{4}$ емс првог идеалног напонског генератора, резистанса $R_1 = 200 \Omega$ и реактанса $X_1 = -400 \Omega$ првог пријемника, комплексна струја $\underline{I}_1 = (0,1 - j0,06) \text{ A}$, комплексна импеданса другог пријемника $\underline{Z}_2 = (100 + j200) \Omega$, реактанса трећег пријемника $X_3 = 400 \Omega$, комплексна емс $\underline{E}_2 = j50 \text{ V}$ и привидна снага другог идеалног напонског генератора $S_{E2} = \frac{\sqrt{26}}{4} \text{ VA}$. Израчунати средњу снагу трећег пријемника.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 2, ОДРЖАНОГ 21. ФЕБРУАРА 2009. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. $B = \frac{9\mu_0 I}{2\pi a}$, а смер вектора $\mathbf{B}$ повезан је са референтним смером струје контуре правилом десне завојнице.
2. $L_e = \frac{\mu_0 l}{\pi} \ln \frac{d}{a} = 1,198 \text{ mH}$, $L_i = \frac{\mu_0(l+d)}{4\pi} \approx \frac{\mu_0 l}{4\pi} = 0,1 \text{ mH}$.
3. $i_C = \frac{i_L}{4} = 15 \text{ mA}$.
4. $\underline{Z} = Z_C e^{j\frac{\pi}{6}}$.
5. $W_{L\max} = \frac{Q}{2\pi f} = 0,318 \text{ J}$.
6. $i_L(t_2) = \frac{E}{R}(1 - e^{-1}) = 0,632 \text{ A}$.

ЗАДАЦИ

1. Тевененов генератор у односу на потрошач Z може се одредити применом антисиметрија кола при рачунању $\underline{E}_T$ и симетрије кола при рачунању $\underline{Z}_T$. Задатак има два решења: $Z^{(1)} = 75 \Omega$ (када је пријемник претежно индуктиван) и $Z^{(2)} = 105 \Omega$ (када је пријемник претежно капацитиван).
2. $P_3 = 65 \text{ mW}$.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 22. ФЕБРУАРА У 21 ЧАС.
- УВИД У ЗАДАТКЕ (У ЛАБОРАТОРИЈИ 95а) И УПИСИВАЊЕ ОЦЕНА (У СОБИ 95) 23. ФЕБРУАРА ОД 13:00 ДО 13:30 ЧАСОВА.

Са предмета Основи електротехнике

